

Muutosesitys talousarvioon

Esitän seuraavaa lisäystä sivulle 52. (lisäys kursivoitu)

Vuoden 2024 aikana on ollut todennettavissa pysyvä muutos kotona hoidettavien lasten osuudessa ja määrässä. Kotihoidon tuen ja sen kuntalisän kulut ovat merkittävästi vähentyneet, joka huomioidaan vuoden 2025 talousarviossa. *Vuonna 2025 laajennetaan kotihoidon tuen kuntalisän maksamista siten, että alle 2-vuotiaan lapsen varhaiskasvatuksen piirissä oleva sisarus ei estä kuntalisän maksamista.*

Perustelut:

Nurmijärven kunnalla on ollut pitkään merkittäviä haasteita varhaiskasvatuspaikkojen määrän riittävydessä. Kuluvan vuoden aikana haasteeseen on vastattu perustamalla väliaikaisia varhaiskasvatusryhmiä Aitohelmen ja Haikalan päiväkoteihin. Lisäksi sivistyslautakunta on antamassaan lausunnossa talonrakennuksen investointiohjelmasta (12.9.2024, 58 §) ilmaissut merkittävän huolen useiden kunnan päiväkotikiinteistöjen heikosta kunnosta, joten haastavan tilanteen voidaan olettaa jatkuvan. Alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousu on erityisen merkittävä tekijä paikkojen riittävyyden kannalta, sillä alle 3-vuotias lapsi vie ryhmästä laskennallisesti kaksi paikkaa.

Varhaiskasvatuspalveluihin on tullut paljon kritiikkiä kotihoidon tuen sisaruskriteeriin liittyen. Sisaruskriteerin myötä kotihoidon tuella hoidettavan alle 2-vuotiaan isosisarus tulee siirtää päiväkodista täysaikaisesti kotihoitoon (avoimen varhaiskasvatuksen piiriin), jotta 200 euron kotihoidon tuen kuntalisää voidaan myöntää. Monessa tapauksessa isosisaruksen siirtäminen kotihoitoon ei ole mahdollista esimerkiksi perheen elämäntilanteen tai lapsen varhaisen tuen, kielellisen kehityksen tai kaverisuhteiden katkeamisen vuoksi. Tästä seuraa tilanne, jossa kuntalisää ei voida myöntää, ja sen luoma kotihoidon taloudellinen kannustin ei toteudu. Kannustinvaikutuksen puutteen vuoksi sisarusehto on kasvattanut alle 2-vuotiaiden lasten määrää varhaiskasvatuksessa. Perheille tulee tarjota mahdollisuus tehdä ratkaisu pienen lapsen kotihoidosta yhdenvertaisilla perusteilla isosisaruksen hoidon tarpeesta riippumatta. Kotihoidon tuen kuntalisän ohjausvaikutus alle 2-vuotiaiden hoidossa on merkittävä, sillä varhaiskasvatusmaksujen tulojen noston myötä enemmistö lapsiperheistä on hyvin pienen maksun tai maksuttoman varhaiskasvatuksen piirissä, jolloin varhaiskasvatusmaksun suuruus itsessään ei luo kannustinta kotihoitoon.

Varhaiskasvatuspalveluissa on arvioitu, että kuntalisän sisaruskriteerin poisto lisäisi alle 2-vuotiaiden kotihoitoa. Esimerkiksi yhden alle 3-vuotiaiden lasten ryhmän (12 lasta) henkilöstökulujen suuruus on noin 100 000€. Arvion mukaan sisaruskriteerin poistaminen maksaisi todennäköisesti itsensä takaisin, kun summaa verrataan alle 3-vuotiaan varhaiskasvatukseen osallistumisen

kokonaiskustannuksiin.

Kotihoidon tuen kuntalisän kustannukset ovat kuluvana vuonna alittuneet odotetusta, ja vuoden 2025 talousarvioesityksessä esitetään 293 400 € vähennystä kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen sekä niiden kuntalisien ja muiden lakisääteisten avustusten kuluihin. Kustannusten lasku johtuu merkittävältä osin alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksen osallistumisasteen noususta seuranneesta kotihoidon tuen kuntalisän käytön vähentymisestä. Kuntalisän käytön vähettyä talousarvion laatimisen jälkeen entisestään, sisaruskrieerin poisto ei edellytä lisämäärärahaa talousarvioon.